

„PO PIERWSZE CZŁOWIEK”

PROGRAM PROFILAKTYKI

III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO

IM. ŚW. JANA KANTEGO

W POZNANIU,

zatwierdzony uchwałą Rady Rodziców z dnia 25 września 2012r.

Zmiany przygotowane przez zespół nauczycieli ds. realizacji i ewaluacji
„Programu wychowawczego” i „Programu profilaktyki”,
zatwierdzone uchwałą Rady Rodziców z dnia 22.09.2015r. (kolejne zatwierdzenie
uchwałą Rady Rodziców - obowiązującego "Programu profilaktyki" - 15.09.2016r.)

I. Misja szkoły z zakresu działań profilaktycznych

Wspomaganie wszechstronnego rozwoju młodego człowieka w rozwijaniu dojrzałego człowieczeństwa i kształtowanie odpowiedzialności za własne życie.

II. Koncepcja ogólna

Szkoła jest miejscem profilaktyki skierowanej do grup niskiego, średniego i wysokiego ryzyka, polegającej na promowaniu zdrowego stylu życia, zapobieganiu zagrożeniom i pomocy uczniom w przezwyciężaniu tych zagrożeń. Szkolny Program Profilaktyki jest dostosowany do potrzeb i problemów uczniów i jest poprawioną wersją z roku 2010\11.

Najważniejszym jego elementem jest szeroko rozumiana promocja zdrowia. Podstawowymi narzędziami oddziaływań wychowawczych są lekcje i warsztaty tematyczne oraz różnorodne działania wychowawcze prowadzone przez nauczycieli. Nauczyciel w oparciu o własną ocenę uczniów i klasy włącza do planu wychowawczego preferowane przez siebie tematy. Uczniowie mogą brać w tym wyborze czynny udział.

III. Idea programu

Szkolny Program Profilaktyki jest oparty o założenia Programu Wychowawczego i stanowi bazę wspierającą oddziaływującą na obszary zagrożeń.

IV. Cel ogólny:

Przygotowanie młodzieży do życia w gwałtownie zmieniającym się świecie, w którym istnieje wiele zagrożeń. Kształtowanie umiejętności dokonywania przez uczniów właściwych wyborów związanych z ochroną przed zagrożeniami i przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym.

V. Cele operacyjne:

- uczenie pozytywnych nawyków prozdrowotnych,
- rozwijanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie własne i innych,
- wskazywanie możliwości unikania różnorodnych zagrożeń i sposobów radzenia sobie z nimi,

- rozwijanie umiejętności osobistych i społecznych,
- ukazywanie wpływu perspektywy zdrowego stylu życia na jego jakość,
- dostarczanie wiedzy o czynnikach uzależniających i zagrożeniach im towarzyszących (uzależnienie od telefonu komórkowego, komputera, narkotyków, alkoholu, nikotyny, zakupów, dopalaczy, itp.)
- rozwijanie samoświadomości uczniów oraz wzmacnianie ich poczucia własnej wartości,
- zachęcanie do wyboru różnorodnych sposobów spędzania wolnego czasu,
- rozwijanie umiejętności komunikowania się werbalnego i niewerbalnego z otoczeniem i radzenia sobie z napięciami pojawiającymi się w różnych sytuacjach,
- uczenie współpracy w grupie,
- wspieranie rodziców i informowanie ich o sposobach zapobiegania zagrożeniom cywilizacyjnym; udzielanie pomocy rodzicom w przypadku występowania zagrożeń u ich dzieci,
- pomoc uczniom w przezwyciężaniu trudności dydaktycznych, emocjonalnych, społecznych,
- uczenie umiejętności znoszenia porażek i radzenia sobie z trudnymi emocjami.
-

VI. Diagnoza środowiska szkolnego

Podstawową zasadą stosowaną w tymże programie jest rzetelnie przeprowadzona diagnoza środowiska szkolnego. Dzięki niej określono problemy i obszary zagrożeń występujących w szkole. Na jej podstawie ustalono trzy poziomy działań profilaktycznych:

1. profilaktykę pierwszorzędową (uprzedzającą)

- ustalenie działań wspierających rozwój ucznia tak, aby nie pojawiły się zagrożenia,

2. profilaktykę drugorzędową (wczesna identyfikacja i oddziaływanie)

- wyłonienie uczniów i klas z grup niskiego i średniego ryzyka, pomoc w przezwyciężaniu występowania objawów zagrożeń,

3. profilaktykę trzeciorzędową (interwencja)

- ustalenie i realizacja działań naprawczych i terapeutycznych adresowanych do grup wysokiego ryzyka.

Program profilaktyki powstał na bazie obserwacji środowiska szkolnego, rozmów i analizy dokumentów, co umożliwiło diagnozę problemów, którym należy przeciwdziałać.

Są to przede wszystkim takie problemy:

- ucieczki z lekcji i wagary,
- niechęć do aktywności fizycznej i unikanie zajęć z wychowania fizycznego,
- uzależnienia (od telefonu komórkowego, internetu, komputera, nikotyny, alkoholu i narkotyków, zakupów, dopalaczy),
- psychomanipulacje (oddziaływania grup negatywnych, sekt, reklam i mediów),
- zagrożenia zdrowotne związane z trybem i modelem życia (konsumpcyjny model życia, bierny sposób spędzania wolnego czasu,
- zagrożenia związane z podejmowaniem kontaktów seksualnych człowieka (zbyt wczesna inicjacja, kontakty z wieloma partnerami, choroby przenoszone drogą płciową),
- niska odporność psychiczna i związane z nią tendencje autodestrukcyjne.

Narzędzia badawcze: ankiety, analiza dokumentów szkolnych,
obserwacja zachowań, rozmowy.

VII. Poziomy oddziaływań wychowawczych i obszary zagrożeń

1. Profilaktyka pierwszorzędowa (uprzedzająca)

OBSZAR INTELEKTUALNY.

Działania wspierające rozwój intelektualny.	
Sposób realizacji:	Odpowiedzialni:
- stosowanie przez nauczycieli atrakcyjnych metod nauczania - organizowanie i udział uczniów w sesjach naukowych - organizowanie wycieczek przedmiotowych np.: ❖ Centrum Nauki KOPERNIK w Warszawie, ❖ obserwatorium astronomiczne w Toruniu, ❖ Muzeum Techniki w Berlinie, ❖ wycieczka językowa do Hiszpanii, ❖ wycieczki historyczne np. śladami partyzantów AK, ❖ wycieczki muzealne, ❖ udział w zajęciach w Wyższej Szkole Biznesu, Wyższej Szkole Bankowej, Uniwersytetu Ekonomicznego, - organizowanie projektów edukacyjnych np.: ❖ EFS „As kompetencji”, ❖ Wybieram fizykę, ❖ Fizyka jest ciekawa, ❖ Archipeląg matematyki, ❖ Szkoła praktycznej ekonomii- miniprzedsiębiorstwo - udział w olimpiadach np. ekonomicznej, finansowej, bankowej, menadżerskiej Case Study, konsumenckiej, misyjnej, teologicznej, historycznej, matematycznej, Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, Olimpiadzie Języka Hiszpańskiego i innych, - udział w różnorodnych konkursach np. Zielone Pióra, Z Poprawną Polszczyzną na Co Dzień, Dyktando o Laur Kantego, Nasza Europa, Wiedza o Antyku, Wiedza o Krajach Obszaru Niemieckiego Obszaru Językowego, Kalendarz Adwentowy, konkursy recytatorskie, konkurs wiedzy biblijnej, konkursy plastyczne, konkursy na scenariusze przedstawień teatralnych, konkurs wiedzy historycznej o II wojnie światowej, - opracowanie przez nauczycieli autorskich programów nauczania np. Program SUPERMATEMATYK dla pierwszych klas akademickich, - zapraszanie do prowadzenia wykładów pracowników różnych uczelni UAM, Politechniki Poznańskiej, Uniwersytetu Medycznego oraz Urzędu Marszałkowskiego, - organizowanie różnorodnych warsztatów np. z dziennikarstwa, wizażu i stylistyki, teatralnych itp., - angażowanie uczniów do prac badawczych związanych z poszukiwaniem dokumentów dotyczących AK, - publikowanie prac badawczych w biuletynie Światowego Związku AK.	nauczyciele nauczyciele nauczyciele nauczyciele nauczyciele nauczyciele nauczyciele nauczyciele nauczyciel historii nauczyciel historii

OBSZAR PSYCHICZNY**Ochrona zdrowia psychicznego jako czynnik chroniący przed uzależnieniami.**

Sposób realizacji:	Odpowiedzialni:
<u>Propozycje tematów lekcji:</u>	
<u>Klasa I</u> - „Ty przeciw sobie?”- jak chronić siebie przed uzależnieniem od narkotyków, alkoholu, nikotyny, dopalaczy itp.? - Pić czy nie pić? - Fakty i mity n/t seksualności. - Po czym poznać, że to jest „ten moment”. - Zachowania ryzykowne.	wychowawcy, pedagog, psycholog, zaproszeni specjaliści pedagog lub specjaliści j.w. j.w.
<u>Klasa II</u> - Co jest normalne, a co nie w zachowaniach seksualnych. - Ograniczenie wolności, a może troska, czyli ja i moi rodzice. - Zagrożenie ze strony sekt. - „Mam doła”, czyli o skutecznym pomaganiu sobie i innym. - Trudne emocje.	pedagog, zaproszeni specjaliści wychowawca wychowawcy pedagog, psycholog j.w.
<u>Klasa III</u> AIDS: mit czy rzeczywistość.	wychowawca, pielęgniarka
<u>Działania ogólnoszkolne</u>	
Warsztat psychoedukacyjny dla zainteresowanych uczniów pt: „ O stresie, relaksie i medytacji”.	pedagog
Warsztat psychoedukacyjny dla rodziców klas III pt: „Pomoc dziecku w przezwyciężaniu stresu związanego z egzaminami maturalnymi”.	pedagog
Jak pomóc dziecku w wyborze zawodu – warsztat dla rodziców klas III.	pedagog
Wpływ adaptacji na osiąganie sukcesów w szkole –pogadanka dla rodziców klas I.	pedagog
Dzień rozwoju osobistego.	psycholog
Nauka relaksacji dla uczniów klas I-III.	nauczyciele W-F
Prowadzenie biblioteczki o zdrowiu psychicznym i fizycznym – literatura, broszury i referaty - dla uczniów, rodziców i nauczycieli i propagowanie czytelnictwa z w/w zakresu.	bibliotekarze

OBSZAR ZDROWOTNY.

Propagowanie zdrowego modelu życia.	
Sposób realizacji:	Odpowiedzialni:
<u>Działania ogólnoszkolne.</u> Zorganizowanie szkolnych imprez sportowych: Dzień Sportu, Międzyszkolny Turniej Tańca, Liga Szkolna, organizowanie turniejów piłki ręcznej, piłki nożnej i aerobiku, rozgrywek szachowych i uczenie kultury kibicowania. Organizowanie rajdów, wycieczek w kraju i za granicą, wycieczek rowerowych itp. Organizowanie przez nauczycieli wychowania fizycznego różnorodnych, atrakcyjnych zajęć np. aerobiku, kulturystyki, tańca itp. Uwzględnianie przez nauczycieli wychowania fizycznego indywidualnych możliwości zdrowotnych uczniów, a szczególnie uczniów przewlekle chorych zgodnie z wymaganiami programowymi i udzielanie im wskazówek, dotyczących sposobów i zakresu ćwiczeń przy określonych schorzeniach. Wspomaganie przez nauczycieli wychowania fizycznego wyboru zawodu związanego ze sportem lub kariery sportowej. Wprowadzenie projektu akcji „Zmierz się z BMI”. Współpraca z AWF, SZS, WZN, PZS i ZPR. Udział uczniów w zajęciach pozalekcyjnych w ramach SKS,LOK,PCK. Zorganizowanie akcji „Szkolne Dni Krwiodawstwa”. Udział w Ogólnopolskich Mistrzostwach Pierwszej Pomocy. Organizacja wystawy w związku ze Światowym Dniem AIDS. (1 grudzień) Akcja dla dziewcząt „Różowa wstążeczka” – profilaktyka nowotworów piersi. Zapewnienie uczniom korzystania z napojów i posiłków na terenie szkoły (właściwe funkcjonowanie sklepiku).	nauczyciele wych. fizycznego nauczyciele nauczyciele wychowania fizycznego nauczyciele wychowania fizycznego j.w. nauczyciele wychowania fizycznego i biologii j.w. j.w., nauczyciel PO nauczyciel PO nauczyciel PO pielęgniarka pielęgniarka, nauczyciele biologii

Organizowanie akcji „Mam haka na raka”.	dyrektor szkoły
<u>Propozycje tematów lekcji:</u>	
<u>Klasa I</u>	nauczyciele biologii,
- Zasady zdrowego odżywiania się – różne koncepcje. - Prezentowanie przez uczniów na lekcji swoich pasji sportowych - Bulimia i anoreksja- wpływ wizerunku dotyczącego kultu ciała na powstawanie chorób cywilizacyjnych.	nauczyciele biologii, wychowawcy nauczyciele wychowania fizycznego
<u>Klasa II</u>	nauczyciel biologii
- Czy umiem zarządzać czasem wolnym? - „Moje pomysły na spędzenie atrakcyjnych urodzin”.	
<u>Klasa III</u>	wychowawca j.w.
- „Moja wizja modelu zdrowego życia”.	wychowawca, nauczyciele biologii

OBSZAR SPOŁECZNY

Profilaktyka społeczna	
Sposób realizacji:	Odpowiedzialni:
<u>Działania ogólnoszkolne</u>	
Współdziałanie uczniów w tworzeniu tematów godzin wychowawczych.	samorząd klasowy i Samorząd Uczniowski
Budowanie tradycji klasowych.	wychowawca, samorząd klasowy
Zorganizowanie szkolenia dla chętnych uczniów: „Sami sobie” w zakresie pomagania rówieśnikom i zaangażowanie ich do pracy na rzecz kolegów i koleżanek.	pedagog
Organizowanie akcji charytatywnych „Serce dla Lwowa”, „Stworzenia pana Smolenia”, pomoc dla Klubu Seniora, akcje wolontariatu w szpitalach dziecięcych.	opiekun Klubu Ośmiu, katecheci
Organizowanie zajęć dla wszystkich klas pierwszych pod nazwą „Dzień Integracyjny”.	zwycięska klasa z ubiegłego roku wraz z wychowawcą
Współpraca z lokalnym Wielkopolskim Stowarzyszeniem	

Pamięci AK, spotkania z kombatantami. Opieka nad grobami żołnierzy AK na Cmentarzu Junikowskim.	nauczyciel historii
Organizowanie wycieczek do miejsc martyrologii narodowej, promowanie regionalnego patriotyzmu.	j.w.
Uczestniczenie w uroczystościach o charakterze narodowym z ceremoniałem pocztu sztandarowego.	opiekun pocztu sztandarowego
Promowanie szkoły i przygotowanie przez uczniów i nauczycieli „Drzwi Otwartych”.	nauczyciele i uczniowie
Organizowanie spotkań z wybitnymi przedstawicielami świata teatru, kina, dziennikarzami i urzędnikami państwowymi, prawnikami itp.	nauczyciele
Wyjścia do kin, teatrów, muzeów, Domu Bretanii itp.	nauczyciele lub wychowawcy
Zorganizowanie szkolnego konkursu piosenki obcojęzycznej i recytacji poezji irlandzkiej.	nauczyciele j. angielskiego
Reprezentowanie szkoły na zewnątrz w różnorodnych uroczystościach.	opiekun pocztu sztandarowego
Warsztaty de cupage.	nauczyciel chemii
Zorganizowanie Dnia Czadowej Fryzury. „Targowisko, śmieciowisko”- targ rzeczy używanych.	wychowawcy, pedagog, psycholog
Zorganizowanie konkursu popularności - wybór najmilszej osoby w klasie, powiernika dusz, najbardziej zabawnej osoby.	wychowawcy i SU
<u>Propozycje tematów lekcji:</u>	
<u>Klasa I</u>	
Nauka tańca jako element behawioralnego ćwiczenia umiejętności społecznych.	Pedagog i uczniowie Klubu Tańca Towarzyskiego
Wpływ przemocy obecnej w mediach na naszą psychikę. Konflikt - dlaczego się pojawia? Odpowiedzialność.	Psycholog Psycholog, pedagog wychowawca
<u>Klasa II</u>	
Jak radzić sobie z własną i cudzą agresją? Zagrożenie ze strony sekt. Reklama i ja - czyli wpływ reklamy na naszą osobowość.	Pedagog, psycholog Wychowawca Wychowawca,

<u>Klasa III</u> Czego oczekują od siebie kobieta i mężczyzna w sferze seksualnej. Wpływ relacji partnerskiej na funkcjonowanie seksualne człowieka.	psycholog Pedagog, nauczyciel WDŻR j.w.
--	---

OBSZAR DUCHOWY I ETYCZNY.

Rozwijanie etyki i duchowości.	
Sposób realizacji:	Odpowiedzialni:
<u>Działania ogólnoszkolne.</u> Organizacja wycieczki do Częstochowy. Przeprowadzenie mini ankiety: „Znaczenie religii w moim życiu” i zapoznanie uczniów i nauczycieli z ich wynikami. Przeprowadzenie sondażu: „Czego wymagam od siebie” i umieszczenie wyników na plakacie zbiorczym. „Moje życiowe wartości” – sondaż wśród uczniów klas i ich rodziców. Umieszczenie wyników na plakacie i przedstawienie ich na forum szkoły. Zorganizowanie różnorodnych konkursów teologicznych.	nauczyciele religii j.w. j.w. j.w. j.w.
<u>Propozycje tematów lekcji:</u> Klasa I Wszystko mi wolno, ale nie wszystko przynosi mi korzyść. Czy warto pracować nad swoim charakterem ? klasa II Czy egoizm to sposób na życie we współczesnym świecie. Wolność... dobrem czy złem dla młodego człowieka? Klasa III Prawdomówność i uczciwość.	wychowawca wychowawca, nauczyciel religii wychowawca nauczyciele religii nauczyciele religii

2. Profilaktyka drugorzędowa (wczesna identyfikacja i oddziaływanie).

OBSZAR INTELEKTUALNY.

Sposób realizacji:	Odpowiedzialni:
Wyłonienie uczniów z problemami dydaktycznymi i ustalenie przyczyn trudności.	nauczyciele przedmiotowi,

Wyłonienie klas o największych trudnościach dydaktycznych i ustalenie przyczyn tych trudności.	wychowawcy nauczyciele we współpracy z pedagogiem, psychologiem
Rozmowy z uczniami posiadającymi trudności w nauce – udzielanie wskazówek dotyczących pokonywania trudności dydaktycznych.	nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy
Rozmowa z rodzicami tych uczniów w zakresie przezwyciężania trudności występujących u dziecka.	nauczyciele i wychowawcy
Monitorowanie postępów w nauce uczniów drugorocznych i uczniów mających opinie PPP.	wychowawcy, pedagog, psycholog
Organizacja spotkań zespołów ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	pedagog, psycholog, wychowawcy
Organizowanie wolontariatu w zakresie samopomocy uczniowskiej w nauce.	wychowawcy
Kierowanie przez wychowawców do pedagoga uczniów z nasilonymi trudnościami w nauce, wobec których działania wychowawców (rozmowy, wskazówki) nie były skuteczne.	wychowawcy lub nauczyciele

OBSZAR PSYCHICZNY

Sposób realizacji:	Odpowiedzialni:
Wyłonienie uczniów z problemami emocjonalnymi. (izolacja w grupie, wycofywanie się z kontaktów, obniżony nastrój, nadmierna pobudliwość, itp.).	nauczyciele, pielęgniarka, pedagog, psycholog
Ustalenie przyczyn trudności.	wychowawca, pedagog, psycholog
Rozmowy wspierające i ustalenie rodzaju pomocy.	wychowawca, nauczyciele przedmiotowi jw.
Współpraca z rodzicami w zakresie pomocy dziecku.	
Kierowanie uczniów z problemami emocjonalnymi do pedagoga, psychologa szkoły (po wyczerpaniu oddziaływań nauczyciela lub wychowawcy).	nauczyciele, wychowawcy

OBSZAR ZDROWOTNY

Sposób realizacji:	Odpowiedzialni:
Wyłonienie uczniów z zaburzeniami zdrowia.	pielęgniarka, nauczyciele
Ustalenie form pomocy uczniowi.	wychowania fizycznego

Wyłonienie uczniów unikających zajęć wychowania fizycznego i przeprowadzenie rozmów motywujących do zmiany.	pielęgniarka nauczyciele wychowania fizycznego
Współpraca z rodzicami w tym zakresie.	nauczyciele wychowania fizycznego

OBSZAR SPOŁECZNY

Sposób realizacji:	Odpowiedzialni:
Wyłonienie uczniów z trudnościami wychowawczymi.	nauczyciele, wychowawcy
Ustalenie przyczyn występowania trudności wychowawczych (wagary, zachowania naganne, ucieczki z lekcji itp.).	jw.
Przeprowadzenie rozmów dyscyplinujących i wychowawczych z tymi uczniami.	jw.
Wczesne informowanie rodziców o wykroczeniach.	jw.
Współpraca z rodzicami w zakresie przezwyciężania trudności wychowawczych.	wychowawcy
Wyłonienie i pomoc uczniom z trudnościami materialnymi.	wychowawcy
Kierowanie do pedagoga, psychologa uczniów nie zmieniających swojego zachowania.	wychowawcy

OBSZAR DUCHOWY I ETYCZNY

Sposób realizacji:	Odpowiedzialni:
Rozpoznanie uczniów o zniekształconym światopoglądzie, destrukcyjnie wpływającym na ich życie.	nauczyciele
Rozmowy z uczniami na temat etyki.	jw.
Współpraca z rodzicami w tym wymiarze.	jw.
Kierowanie uczniów do instytucji udzielającym pomocy w w/w zakresie.	jw.

3. Profilaktyka trzeciorzędowa (interwencja).

OBSZAR INTELEKTUALNY

Sposób realizacji:	Odpowiedzialni:
Sporządzenie listy uczniów z trudnościami dydaktycznymi.	pedagog, psycholog
Prowadzenie indywidualnych zajęć z uczniami zgłoszonymi przez wychowawców.	pedagog, psycholog
Prowadzenie wspierającej terapii (poznawczej i behawioralnej) motywującej do przezwyciężenia trudności w nauce.	pedagog
Rozmowy z rodzicami i udzielenie im wsparcia i porad dotyczących pomocy dziecku.	pedagog, psycholog
Stała współpraca pedagoga, psychologa z nauczycielami i rodzicami w tym zakresie.	pedagog, psycholog, nauczyciele

OBSZAR PSYCHICZNY.

Sposób realizacji:	Odpowiedzialni:
Sporządzenie listy uczniów z trudnościami emocjonalnymi.	pedagog, psycholog
Diagnoza przyczyn występowania trudności emocjonalnych.	pedagog, psycholog, wychowawca
Ustalenie planu pomocy.	pedagog, psycholog, wychowawca
Terapia poznawcza, behawioralna z elementami psychoanalizy.	pedagog
Uwrażliwianie nauczycieli i rodziców na potrzeby emocjonalne tych uczniów. Udzielanie wskazówek dotyczących sposobów zachowywania się wobec uczniów przeżywających takie trudności.	pedagog, psycholog
Terapia rodziny – pomoc rodzinie w eliminowaniu lub zmniejszaniu problemów w niej występujących.	pedagog
Kierowanie do placówek specjalistycznych: Poznańskiego Ośrodka Zdrowia Psychicznego, Centrum Młodzieży, Ośrodka Terapii Systemowej, Poradni Zdrowia Psychicznego, MONAR-u i innych.	pedagog, psycholog

OBSZAR SPOŁECZNY

Sposób realizacji:	Odpowiedzialni:
Sporządzenie listy klas i uczniów sprawiających trudności wychowawcze (wagary, naganne zachowania i inne).	pedagog, psycholog, wychowawca

Ustalenie form pomocy indywidualnemu uczniowi i planu naprawczego wobec klasy najtrudniejszej wychowawczo.	jw.
Prowadzenie indywidualnych zajęć w oparciu o rzeczywiste potrzeby ucznia w zakresie przezwycięzania pojawiających się trudności.	pedagog, psycholog
Współpraca rodziców, wychowawców i pedagoga w zakresie kontrolowania frekwencji i oddziaływań wychowawczych.	pedagog, psycholog wychowawca, rodzice
Prowadzenie rozmów dyscyplinujących i motywowanie uczniów do zmiany.	pedagog, psycholog
Informowanie rodziców o wykroczeniach, udzielanie im porad i kierowanie do placówek specjalistycznych.	pedagog, psycholog
Kierowanie uczniów do dyrektora szkoły w przypadku braku zmian zachowania.	pedagog, psycholog
Współpraca z policją, sądem, Poradnią Pedagogiczno-Psychologiczną, Centrum Młodzieży, Ośrodkiem Pomocy Rodzinie i innymi instytucjami.	pedagog, psycholog

OBSZAR DUCHOWY I ETYCZNY.

Sposób realizacji:	Odpowiedzialni:
Terapia indywidualna uczniów dobrowolnie zgłaszających się do pedagoga.	pedagog
Współpraca z rodzicami w tym zakresie.	jw.

VIII. Współpraca z rodzicami

Współpraca z rodzicami obejmuje:

1. Udostępnienie adresów instytucji pomagających rodzinie.
2. Prowadzenie warsztatów tematycznych zgodnie z rozpoznanymi potrzebami rodziców (dla chętnych rodziców).
3. Współpraca w zakresie przeciwdziałania i rozpoznawania zagrożeń cywilizacyjnych.
4. Pomoc rodzinie w tym zakresie.

IX. Pożądane kompetencje ucznia.

Uczeń w większym stopniu:

- potrafi zrozumieć samego siebie i dostrzec mechanizmy uzależnień od komórki, Internetu, narkotyków, alkoholu, zakupów, dopalaczy itp.,
- wie, gdzie poszukiwać ewentualnej pomocy,

- posiada wiedzę n/t mechanizmów psychomanipulacji i zagrożeń związanych ze zbyt wczesną inicjacją seksualną i częstotliwością tych kontaktów,
- odnosi się krytycznie do napływających różnych informacji,
- umie dokonywać właściwych wyborów,
- ma wiedzę i ukształtowaną wizję zdrowego stylu życia,
- zna zasady i różne koncepcje dotyczące zdrowego odżywiania się,
- jest zorientowany w zagrożeniach i mechanizmach powstawania bulimii i anoreksji,
- ma świadomość, że umiejętność organizowania różnorodnych form spędzania czasu wolnego poprawia jakość jego życia,
- ma wiedzę, że jego aktywność fizyczna jest niezbędną dla zachowania równowagi zdrowia fizycznego i psychicznego,
- potrafi rozpoznawać własne uczucia i je asertywnie komunikować otoczeniu,
- umie współpracować w grupie, ale też radzi sobie z jej ewentualną negatywną presją,
- potrafi przezwyciężać własne trudności w nauce, emocjach i grupie,
- umie panować nad wagarami i ucieczkami z lekcji,
- umie wymagać od siebie i rozumie, że praca nad własnym charakterem wpływa na rozwój,
- potrafi określić swój stosunek do religii i jej znaczenie w jego życiu,
- dba o kulturę języka,

X. Zasoby szkoły do prowadzenia działań profilaktycznych

1. Baza materialna:

- pracownie komputerowe,
- centrum multimedialne,
- sala gimnastyczna z zapleczem sanitarnym,
- siłownia,
- boisko sportowe,
- sale dydaktyczne wyposażone w sprzęt audiowizualny,
- czytelnia i biblioteka.

1. Literatura pomocnicza dla nauczycieli dostępna w bibliotece szkolnej:

1. Dryden W., 2003: 10 kroków do pogodnego życia, Jedność, Kielce.
2. Walters S. B., 2003: Kłamstwo, cała prawda o..., Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.
3. Kołodziejczyk J., 2004: Agresja i przemoc w szkole, Sophia, Kraków.
4. Cekeria C., 2001: Psychoprofilaktyka uzależnień oraz terapia i resocjalizacja osób uzależnionych, Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin.
5. Gaś Z., 2004: Szkolny program profilaktyki: istota, konstruowanie, ewaluacja, Fundacja „Masz Szanę”, Lublin.
6. Dambach K. E., 2003: Mobbing w szkole, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.
7. Hoppe L., Sternicka A., Szumacher M., 2003: Mój głos w ważnej sprawie, Seneka, Sopot.

8. Walczak W., 2001: Jak oceniać ucznia?, Galaktyka, Łódź.
9. Bp Lepa A., 1997: Świat manipulacji, Tygodnik „Niedziela”, Częstochowa.
10. Levine M., 2004: Jak nie tracić głowy w szkole, Media Rodzina, Poznań.
11. Christopher C. J., 2004: Nauczyciel – Rodzic – skuteczne porozumiewanie się, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.
12. Feldman L., 2001: Łączenie terapii indywidualnej i rodzinnej, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.
13. Ks. Sikorki D., Ks. Bukalski S., 2004: Sekty, Gaudium, Lublin.
14. Robson P., 1997: Narkotyki, Medycyna Praktyczna, Kraków.
15. Haak H., 1993: Prawo wobec narkomanów, Redakcja Naukowa, Warszawa / Poznań.
16. Rogala J., 1983: Narkotyki, Krajowa Agencja Wydawnicza, Warszawa.
17. Trickett S., 2002: Lęk i depresja, Jedność, Kielce.
18. Ostrowska K., 2004: W poszukiwaniu wartości, Rubikon, Kraków.
19. Castanyer O., 2002: Jak docenić samego siebie, eSPe, Kraków.
20. Szalek M., 2004: Jak motywować uczniów do nauki języka obcego, Wagros, Poznań.
21. Alberti R., Emmons M., 2003: Asertywność, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.
22. Kelner M. H., 2004: Pod kontrolą, FSKA, Kraków.
23. Kretschmann R. i in., 2003: Stres w zawodzie nauczyciela, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.
24. Cialdini R. B., 2004: Wywieranie wpływu na ludzi, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.
25. Heyne D., Rollings S., 2004: Niechęć do szkoły, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.
26. Hellsten T., 2004: Wsparcie dla dorosłych dzieci alkoholików, RAVI, Łódź.
27. Birkenbihl V. F., 2004: Gniew, złość, agresja, KDC, Warszawa.
28. Megier P., Minirth F., Hemfelt R., 2004: Miłość to wybór, o terapii współzależności, W Drodze, Poznań.
29. Wilmes D. J., 2003: Nie!!! Alkoholowi i narkotekom, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.
30. Rogers P. D., Goldstein L., 2004: Narkotyki i nastolatki, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.
31. Kottler J. A., 2003: Opór w psychoterapii, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.
32. Goldstein A. P., Reagles K. W., Amman L. L., 2001: Umiejętności chroniące (odmawiania) – zapobieganie narkomanii wśród młodzieży, Fundacja KARAN, Warszawa.
33. Charczuk B. i in. 2004: Wygrajmy przyszłość, Rubikon, Kraków.
34. Świątkiewicz G. i in., 2002: Profilaktyka w środowisku lokalnym, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa.
35. Dąbrowski K. i in., 1979: Zdrowie psychiczne, PWN, Warszawa.
36. Kochańska G., Reykowski J., 1980: Szkice z teorii osobowości, Wiedza Powszechna, Warszawa.
37. Hauck P., 1994: Depresja: dlaczego powstaje i jak ją przezwyciężyć, Książka i Wiedza, Warszawa.
38. Wojciechowski M., 1993: Psychologia narkomanii, czyli jak do tego dochodzi, że ktoś się uzależnia, Laboratorium Psychologii Stosowanej, Warszawa.
39. Oniszczenko W., 1993: Stres to brzmi groźnie, WSiP, Warszawa.
40. Aronson E., Wilson T. D., Akert R. M., 1997: Psychologia Społeczna: serce i umysł, Zys i S-ka, Poznań.

41. Aronson E., 1978: Człowiek – istota społeczna, PWN, Warszawa.
42. Konopnicki J., 1971: Niedostosowanie społeczne, PWN, Warszawa.
43. Skorny Z., 1968: Psychologiczna analiza agresywnego zachowania się, PWN, Warszawa.
44. Niebrzydowski L., 1976: O poznawaniu i ocenie samego siebie, Nasza Księgarnia, Warszawa.
45. Thompson C., 1966: Psychoanaliza, PWN, Warszawa.
46. Zaborowski Z., 1972: Stosunki międzyludzkie a wychowanie, Nasza Księgarnia, Warszawa.
47. Dembowski J., 1978: Rodzina w świetle psychologii, WSiP, Warszawa.
48. Jackiewiczowa E., 1961: Listy o trudnym dojrzewaniu, Nasza Księgarnia, Warszawa.
49. Tyszkowa M., 1972: Problemy psychicznej odporności dzieci i młodzieży, Nasza Księgarnia, Warszawa.
50. Zawadzki B., 1970: Wstęp do teorii osobowości, PWN, Warszawa.
51. Ptaszyńska W., 1962: Życie psychiczne dorastającej młodzieży, Nasza Księgarnia, Warszawa.
52. Dzyr-Gierej K., 1988: W szkole o życiu, WSiP, Warszawa.
53. Garczyński S., 1972: Potrzeby psychiczne: niedosyt zaspokożenia, Nasza Księgarnia, Warszawa.

XI. Kadra nauczycielska realizująca *Program profilaktyki*

1. Zespół psychologiczno-pedagogiczny:

➤ psycholog

- Warsztaty „Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży” - Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień „MONAR” w Poznaniu;
- Kurs „Diagnozowanie i praca z dzieckiem nadpobudliwym w szkole”; Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Nadpobudliwym „PoNad” w Poznaniu;
- Cykl zajęć warsztatowych „Metody diagnozowania grup” - Ośrodek Psychoterapii i Treningów Psychologicznych AION w Poznaniu;
- Warsztaty „Metody pracy z dziećmi z autyzmem” - Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Autyzmem w Poznaniu;
- Kurs doskonalący „Profilaktyka problemów dzieci i młodzieży z uwzględnieniem tworzenia i realizacji programów profilaktycznych” – ODN „Uni – Terra” w Poznaniu;
- Kurs doskonalący „Doradztwo zawodowe – szkolny doradca zawodowy” - ODN Poznań;
- Udział w konferencji dotyczącej zaburzeń odżywiania u dzieci i młodzieży;
- Udział w konferencji dotyczącej problemu dopalaczy;
- Udział w konferencji dotyczącej problemu ucieczek z domu dzieci i młodzieży.

➤ pedagog

- ukończona Szkoła Trenerów = Polskie Towarzystwo Psychologiczne w Warszawie;
- szkolenie: Psychoterapia Analityczna – Instytut Analizy Grupowej „Rasztów” w Warszawie (4 lata -uprawnienia do prowadzenia psychoterapii indywidualnej i grupowej);
- trzymiesięczny staż na Oddziale Psychoterapii Katedry Psychiatrii Akademii Medycznej w Poznaniu;
- seminarium: „Przeciwdziałanie zagrożeniom zdrowotnym, środowiskowym, społecznym” organizowane przez Kuratorium Oświaty w Poznaniu;
- szkolenie: „Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży”;
- symposium: „Przeciwdziałanie zagrożeniom zdrowotnym wspólną troską”;
- trening negocjacji i asertywności – Instytut Psychologii UAM w Poznaniu;
- Warsztat: „Systemowa terapia rodzin” organizowany przez Kuratorium Oświaty i Wychowania w Poznaniu;
- seminarium: polsko-niemieckie w Osnabrück „Polityka Młodzieżowa i Zdrowotna w Polsce i w Niemczech” (7 dni);
- seminarium: Zachowania samobójcze - szkoła bezradna – Ośrodek Szkoleniowy Instytutu Badań w Oświacie;
- konferencja: Zaburzenia odżywiania dzieci i młodzieży - rola rodzica, nauczyciela, lekarza - Wyższa Szkoła Edukacji Integracyjnej i Kulturowej w Poznaniu;
- konferencja: „Uzależnienia – problem współczesności” – Kuratorium Oświaty w Poznaniu;
- warsztaty: „Wybierz życie - pierwszy krok” – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna;
- seminarium i warsztaty: „Jak postępować z dziećmi i młodzieżą uzależnioną od Internetu i gier komputerowych” – Centrum ADHD z Gdańska;
- seminarium i warsztaty: „Interwencja kryzysowa i bezpieczeństwo w szkole” – Kuratorium Oświaty w Poznaniu i Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie;
- seminarium: „Anoreksja i bulimia” – Ośrodek Psychoterapii Psychoanalitycznej w Poznaniu.

2. Pozostali członkowie Rady Pedagogicznej:

Lp.	Temat szkolenia	Forma szkolenia	Liczba n-li
1	Europejski Kodeks Walki z Rakiem	konferencja	1
2	Szkoły promujące zdrowie	konferencja	2
3	Zajęcia profilaktyczne w szkole	szkolenie	2
4	Szkolenie metodyczne z zakresu profilaktyki zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS	szkolenie	1
5	Kurs instruktażowy na kierownika wycieczki	kurs	3
6	Efektywna komunikacja z uczniem	warsztat	1
7	Nauczyciel w roli wychowawcy	szkolenie	1
8	Co robić, aby katecheza nie była nudna?	kurs	1
9	Wyzwalające doświadczenie prawdy	warsztat	1
10	Bez przemocy w rodzinie i szkole	konferencja	1

11	Cyberprzemoc - świadomi i czujni	szkolenie	1
12	Stres w pracy nauczyciela	szkolenie	1
13	Współpraca ze środowiskiem rodzinnym w aspekcie programu duszpasterskiego	szkolenie	1
14	Katecheta wobec mobbingu w szkole	szkolenie	1
15	Jak reagować na agresję w szkole?	szkolenie	1
16	Pomoc psychologiczno-pedagogiczna Współpraca szkoły z poradnią psychologiczno – pedagogiczną	szkolenie	1
17	Wychowanie wobec dekady zrównoważonego rozwoju	konferencja	1
18	Metody i formy przeciwdziałania niepożądanym zachowaniom uczniów oraz agresji w szkole	warsztat	1
19	Mediacje i negocjacje w rozwiązywaniu problemów w szkole w pracy z uczniami	warsztat	1
20	Skuteczność komunikowania się w grupie	szkolenie	1
21	Nauczyciel wobec uczniowskiego uwikłania w sieci	konferencja	1
22	Od diagnozy do sukcesu edukacyjnego. Jak pracować z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	konferencja	1
23	Indywidualizacja procesów wychowania i nauczania w praktyce szkolnej	warsztat	1
24	Badanie nad mózgiem, a rozwój kompetencji życiowych uczniów	szkolenie	1
25	Narkotyki w szkole– program profilaktyczny	szkolenie	4
26	Profilaktyka problemów dzieci i młodzieży z uwzględnieniem tworzenia i realizacji programów profilaktycznych	szkolenie	3
27	Czy stres chroni twoje życie?	konferencja	1
28	Stres w pracy nauczyciela. Wypalenie zawodowe	konferencja	1
29	Cyberokrucieństwo. Konflikt, przemoc, prowokacja w Internecie	konferencja	1
30	Indywidualizacja procesów wychowania i nauczania w praktyce szkolnej	wykład, warsztaty	1
31	Metody i formy przeciwdziałania niepożądanym zachowaniom uczniów oraz agresji w szkole	szkolenie	1
32	Motywacja, aktywizacja, kreacja sukcesem integralnego wychowania ucznia	sympozjum	1
33	Współpraca szkoły z poradnią psychologiczno – pedagogiczną	konferencja	1
34	Jak reagować na agresję w szkole?	konferencja	1
35	Spotkania z rodzicami – jak zaangażować rodziców w pracę szkoły?	konferencja	1
36	Rola edukacji międzykulturowej w kształceniu postaw ucznia	konferencja	1
37	Pomoc przedmedyczna	szkolenie Rady	wszyscy

		Pedagogicznej	n-le
38	Narkotyki- niebezpieczne związki	szkolenie Rady Pedagogicznej	wszyscy n-le
39	Zasady zdrowego żywienia	szkolenie Rady Pedagogicznej	wszyscy n-le
40	Agresja w szkole	szkolenie Rady Pedagogicznej	wszyscy n-le
41	Profilaktyka uzależnień w szkołach	szkolenie Rady Pedagogicznej	wszyscy n-le
42	Emocje nauczyciela w relacjach z uczniami	szkolenie Rady Pedagogicznej	wszyscy n-le
43	Edukacja ucznia z wadą słuchu i wadą wzroku w warunkach szkoły ogólnodostępnej	szkolenie Rady Pedagogicznej	wszyscy n-le

XII. Wykaz instytucji mogących wspierać rodziców i uczniów

1. Biuro Porad Obywatelskich, ul. Słowackiego 13/26, tel. 8436970
(bezpłatna pomoc prawna na zapisy telefoniczne)
2. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, ul. Ratajczaka 5 (pomoc materialna)
3. Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna nr 8, Os. Rusa 56/d1, tel. 874 95 78
(diagnoza niepowodzeń szkolnych i poradnictwo)
4. IX Sąd Rodzinny i Nieletnich, ul. Wawrzyniaka 40, tel. 6473547
5. Poznański Ośrodek Zdrowia Psychicznego, Os. Kosmonautów 110, tel. 8203323
(psychoterapia indywidualna, grupowa, małżeńska, rodzinna)
6. Poradnia Terapii Uzależnień, Pl. Kolegiacki, Filia Piątkowo przy Parafii Opatrzności Bożej, środa 17.00-18.00
7. Punkt Konsultacyjny „Caritas” dla Młodzieży Uzależnionej – Rynek Wildecki 4a, tel. 835 68 51
8. Fundacja Pomocy Samotnej Matce „Pro Vita”, ul. Garbary 22, tel. 8530587
(pomoc żywnościowa, prawna, emocjonalna)
9. Psychoterapia Problemów Osobistych i Kryzysów Małżeńskich (Centrum Zdrowia Rodziny) ul. Ziembicka 1a lok 1, tel. 8689537
10. Poradnia Odwykowa dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych od Alkoholu, ul. Litewska 8, tel. 8484145
11. Poradnia Profilaktyki i Uzależnień Lekowych, ul. Słowackiego 43, tel. 699231

12. Specjalistyczny Ośrodek Terapii i Promocji Zdrowia Psychicznego, Os. Przyjaźni 134, tel. 8230791 (konsultacje, pomoc psychologiczna i psychiatryczna dla dzieci i młodzieży)
13. „Anonimowi Alkoholicy”- grupy dla rodzin i dzieci, ul. Litewska 8
14. Poradnia Antynikotynowa, ul. Słowackiego 43, tel. 8436329
MONAR - pl. Asnyka 2, tel. 8476329
15. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z ADHD, ul. Bosa 10 przy SP 10, tel. 697691713
czwartek 17.30-19.30
16. Poradnia Profilaktyki i Terapii MONAR
(poradnictwo, psychoterapia, konsultacje lekarskie, programy terapeutyczne itp.),
ul. Grunwaldzka 55, tel. 8679803
17. Punkt Interwencji Kryzysowej, ul. Niedziałkowskiego 30, tel. 8354865, - 66
18. Niebieska Linia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, 0800120002
19. Centrum Wspierania Dzieci i Młodzieży „Klub”, ul. Sienkiewicza 11
20. Punkt Informacyjno – Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Fundacji
Familiijny Poznań, ul. Kasprzaka 16, tel. 865 54 35
(konsultacje, porady psychologiczne i prawne dla ofiar i świadków przemocy)
21. Centrum Profilaktyki Uzależnień
poradnictwo, psychoterapia, program terapeutyczny, konsultacje, wywiady, testy na
obecność narkotyków i wirusa HIV (bezpłatne, anonimowe)
al. Marcinkowskiego 21
61-745 Poznań, tel. (061) 855 73 54

XIII. Załączniki

Autor ankiety: Ewa Kosińska „Mądrze i skutecznie”

Ankieta dla rodziców [anonimowa]

Ankieta ma na celu zebranie informacji o potrzebach i oczekiwaniach rodziców dotyczących pracy wychowawczej szkoły. Zapraszamy Państwa do współtworzenia szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego. Prosimy o odpowiedź TAK lub NIE oraz o wypowiedzenie się na podany temat.

1. Czy oczekują Państwo pomocy nauczycieli w niektórych problemach z dziećmi?

TAK / NIE

Jeśli tak, to proszę określić, czego dotyczą problemy:

2. Czy dostrzegają Państwo w naszym środowisku (szkoła, miasto) zagrożenia dla zdrowia lub bezpiecznego, spokojnego życia?

TAK / NIE

Jeśli tak, to jakie:

3. Jakie tematy powinny być poruszane na lekcjach wychowawczych?

4. Jakie tematy powinny być omawiane na zebraniach z rodzicami?

5. W jaki sposób szkoła mogłaby wspierać rodziców w wychowaniu dzieci?

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.

Ankieta dla nauczycieli [anonimowa]

Ankieta ma służyć zebraniu informacji na temat zachowań uczniów, z którymi trudno sobie radzić w codziennej pracy dydaktycznej i wychowawczej. Informacje te pomogą w wyznaczeniu obszarów pracy wychowawczej i profilaktycznej oraz wytyczeniu zadań do realizacji w ramach szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego. Prosimy o szczerze wypowiedzi na podane tematy.

1. Wymień najczęściej spotykane zachowania uczniów, które budzą w Tobie niepokój:

a) w trakcie lekcji

b) przerwy

c) poza szkołą

2. Wymień te zachowania uczniów, z którymi nie potrafisz sobie poradzić:

3. Jakie problemy wychowawcze należy rozwiązywać w pierwszej kolejności?

4. Jaką tematykę należałoby szczególnie umieścić w programie wychowawczo-profilaktycznym?

5. Od jakich specjalistów oczekiwałbyś pomocy w realizacji zadań programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły?

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.

**Plan pracy wychowawczej na rok szkolny ...
dla klasy.....**

Wychowawca:

I. Treści i metody zajęć realizowane na godzinach do dyspozycji wychowawcy

L.p.	Tematyka/temat	Metody	Liczba godz.	Odpowiedzialny

II. Plan działań profilaktycznych dla uczniów klasy..... w roku szkolnym ...

L.p.	Przewidywane problemy, które mogą wystąpić w klasie z pojedynczym uczniem lub z grupą	Działania, jakie chce podjąć wychowawca w celu rozwiązania problemów	Osoby włączone przez wychowawcę do realizacji zadań wychowawczych	Weryfikacja podjętych działań	Działania skierowane do rodziców

Data.....

Podpis wychowawcy